

Náučný chodník Roháčske plesá

Kraj:	Žilinský
Okres:	Tvrdošín
Geomorfologická jednotka:	Západné Tatry
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územia:	Tatranský národný park a národná prírodná rezervácia Roháčske plesá
Prístup:	bus Zuberec, Ťatliakova chata, rázcestie a pešo 1,2 km Roháčskou dolinou
Východisko:	Roháčska dolina, rázcestie Šindľovec (Č × Z)
Trasa:	Roháčska dolina, rázcestie Šindľovec - Adamcuľa - Ťatliakova chata - Ťatliakovo jazero - Smutná dolina - tretie Roháčske pleso
Dĺžka, prevýšenie:	7 km, prevýšenie 620 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	8
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, čiastočne vozičkársky, **letný** (prístupný len od 15. júna do 31. októbra!)

Nadväznosť na turistickú značku: Chodník je súbežný postupne s červenou, modrou a zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 1986, 2006 obnova

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Štátne lesy TANAPu, Tatranská Lomnica, 059 60 Vysoké Tatry, tel. 052 / 4780 311

Poznámky: (1) Náučný chodník Roháčske plesá je z dôvodu ochrany prírody prístupný len sezónne od 15. júna do 31. októbra. (2) V úseku po Ťatliakovu chatu je deklarován ako vozičkársky. (3) Na konci trasy chodníka (pri treťom Roháčskom plese) je možné pokračovať do Spálenej doliny a okolo Roháčskeho vodopádu zostúpiť do Roháčskej doliny. (4) Celoročne je prístupný neďaleký náučný chodník Zverovka.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. Námetom k nemu môže byť pracovný list Náučný chodník Roháčske plesá.

Pre náročnosť trasy náučného chodníka fyzickú i časovú ako aj nástrahy vysokohorského prostredia treba dobre vopred zvážiť zdatnosť účastníkov ako aj absolvovanie chodníka v celej trase.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Zverovka. Poľana v Západných Tatrách východne od Zuberca v rámci Tatranského národného parku na začiatku Roháčskej doliny na južnom úpätí masívu Osobitej pod ústím Látanej do Studeného potoka vo výške okolo 1 000 m n. m. Je významným strediskom turistiky a rekreácie. Nachádza sa tu o. i. chata Zverovka (pochádzajúca z roku 1951), stanica Horskej služby, symbolický cintorín - pietne miesto obetiam Roháčov -, náučný chodník Zverovka, pamätník Slovenského národného povstania, konečná zastávka autobusovej linky, parkovisko. Asi 1 km vyššie v doline je významné lyžiarske stredisko Roháče-Spálená.

Roháčska dolina. Ladovcová dolina v severnej časti Západných Tatier nad Zverovkou odvodňovaná Studeným potokom s glaciálnym a periglaciálnym reliéfom s ľadovcovými kotlami, plesami a úsypiskovými kuželmi obkolesená najvyššími vrchmi Západných Tatier - **Roháčmi** -, obývanými vysokohorským rastlinstvom a živočíštvom (glaciálny relikv hrafoš snežný tatranský, svišť vrchovský tatranský, kamzík vrchovský tatranský). Roháčsky ľadovec mal v čase maxima dĺžku vyše 12 km (siahal po dnešnú Brestovú) a hrúbku 200 m. Zo Zverovky vedie Roháčskou dolinou červeno značený bezbariérový turistický chodník s asfaltovým povrchom. Má dĺžku 3,1 km, končí pri Ťatliakovej chate, avšak pre jeho značné prevýšenie sa vozičkárom odporúča sprievod.

Národná prírodná rezervácia Roháčske plesá. Rozľahlé chránené územie v Západných Tatrách v závere Roháčskej doliny ohraničené hlavným hrebeňom medzi vrcholmi Hrubá kopa a Zadná Zábrat vyhlásené v roku 1974 na ochranu vedecky významných prvkov a biocenóz vysokohorského rastlinstva a živočíšstva a atraktívneho georeliéfu so stopami pleistocénnej glaciálnej modelácie. Jediná lokalita

výskytu pyšteka alpínskeho (*Linaria alpina*) v bývalom Československu. Pomenované je podľa štyroch plies, ktoré nemajú názvy a označujú sa len poradovými číslami. Ležia v ľadovcových kotloch vo výškach od 1 562 do 1 719 m n. m., sú čiastočne hradené v spodnej časti. Prvé (najnižšie položené) Roháčske pleso je najväčšie v Západných Tatrách (2,22 ha), štvrté je najhlbšie v Západných Tatrách (8,1 m).

Ľatliakova chata - bufet pri Ľatliakovom jazere. Vysokohorská chata v závere Roháčskej doliny v Západných Tatrách vo výške 1 393 m n. m. so sezónnou bufetovou prevádzkou poskytujúcou aj operatívny úkryt. Už od roku 1883 stála povyššie malá útulňa. Pre veľký záujem turistov a lyžiarov z iniciatívy Jána Ľatliaka vybudovali v rokoch 1937 - 1941 novú chatu na dnešnom mieste, no v roku 1944 ju vypálili Nemci. Ďalšiu dvojposchodovú chatu postavili už v roku 1946, ktorá v dôsledku skratu vyhorela v máji 1963. V roku 1953 pristavaná lyžiareň je dnešným bufetom.

Roháčsky vodopád. 23 m vysoký vodopád potoka Spálenej doliny v Západných Tatrách prekonávajúci prah, ktorým visí Spálená dolina nad Roháčskou dolinou - slabší ľadovec Spálenej doliny neprehlbil dno doliny tak, ako mohutnejší v Roháčskej doline. Nachádza sa v nadmorskej výške 1 340 m. Prietok vody závisí od ročného obdobia a zrážok, pohybuje sa v od 500 do 1 200 l/s.

Zuberec. Obec v mierne rozšírenej časti úzkej Podtatranskej brázdy na rozhraní Západných Tatier a Skorušinských vrchov nad ústím Bôrovej vody do Studeného potoka juhovýchodne od Tvrdošína. Názov obce pochádza od zubra, ktorý pravdepodobne žil na Orave v hojnom množstve ešte v stredoveku. Po prvý raz sa obec spomína v roku 1593 ako poddanská obec Oravského hradu. Bola založená - podobne ako okolité podhorské obce - na základe valašského práva osadníkmi z dedín ležiacich pri rieke Orava. Ich povinnosťou bola ochrana územia Oravského hradu a odvod naturálnych dávok hradnému panstvu. Popri remeselnej činnosti pálili vápno a tkali súkno. Kostol sv. Vendelína - uchovávali od roku 2007 jeho relikvie - bol postavený podľa návrhu Milana Michala Harminca v roku 1932. V súčasnosti má obec významnú rekreačnú funkciu.

Tatranský národný park (TANAP). Najstarší a najrozľahlejší národný park na Slovensku, vyhlásený v roku 1948, na poľskej strane Tatier o šesť rokov neskôr. Dnes zahŕňa územie **Západných Tatier**, **Vysokých Tatier** ako aj **Belianskych Tatier**. Tieto pohoria majú vysokohorský (alpský) charakter, v časti Vysoké Tatry 30 štítov a veží presahuje výšku 2 500 m n. m., je medzi nimi aj najvyšší vrch Tatier, Slovenska a Karpát, Gerlachovský štít (2 655 m n. m.). Ich reliéf formovali horské ľadovce, ktorých pozostatkom je množstvo jazier - plies. Oficiálnym symbolom TANAPu je endemit kamzík vrchovský tatranský. Typickými sú aj plesnivec alpínsky, kosodrevina či orol skalný a svišť. Mimoriadnou udalosťou na území TANAPu bola vetrová kalamita, ktorá 19. novembra 2004 postihla južné svahy Vysokých Tatier, najmä však Tatranského podhoria a príľahlej časti Podtatranskej kotliny medzi Podbanským a Tatranskou Kotlinou (30 km) a nadhlo zmenila charakter postihnutého územia. Atraktivita prírodných krás udržuje trvale vysokú návštevnosť parku. Na jeho území je okolo 600 km turistických chodníkov a 16 značených cyklistických chodníkov. Správa TANAPu sídli vo Svite, pracovisko má aj v Liptovskom Mikuláši. TANAP včítane jeho ochranného pásma prekrýva bilaterálna Biosférická rezervácia Tatry, do svetovej siete UNESCO zapísaná v roku 1993, viaceré územia európskeho významu (napr. Tatry, Poš, Machy) a chránené vtáacie územie Tatry (obe posledné kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Podtatranská brázda. Pretiahla dvojdielna depresia pozdĺž severného úpätia Chočských vrchov a Tatier od severu lemovaná Skorušinskými vrchmi a Spišskou Magurou. Ide o zníženinu vyerodovanú v relatívne menej odolnom prostredí flyša vnútrokarpatského paleogénu s prevahou ílovcov či jemných pieskovecov nad pieskovecami a mierne zvlneným hladko modelovaným reliéfom s nadmorskými výškami v rozpätí zhruba 720 - 1 000 m. V jej západnej časti leží Malatiná, Veľké Borové, Huty, Zuberec, Habovka a Oravice a vo východnej Tatranská Javorina a Ždiar. Nadväzujúce územie medzi týmito dvoma časťami našej brázdy v Poľsku predstavuje ich geomorfologická jednotka Podhale (tento

názov označuje zároveň kultúrny región a pochádza z poľ. hala - horský pasienok, hoľa).

Názvy informačných panelov

1. Lavína
2. Lavíny
3. Voda
4. Kosodrevina
5. Živočíchy
6. Kvetena okolia chodníka
7. Najvzácnejšia kvetena okolia Roháčskych plies
8. Roháčske plesá

Náučný chodník Roháčske plesá **VODA**

Pod Roháčom ľahko ľahko vidieť prúd, ktorý rievkou svedčí o zložení...

Mnohé vody pod pohoriami a jej vyvieracie zberú od klasických a pôdovodných čiar (štrôf) aj od geologických a morfológických pomerov. V hornej časti ľahko sa voda odčítava v skalných puklinách. Jej zásoby sú tu v malom zväzku od atmosférických zrážok. Práve tu sa vyvíjajú rievky (koryty) a tu sa nachádzajú rieky. Uboháčom (východnejšie) výšky vyúsťujú prúdenie slnka a vytvárajú sa vodné toky.

V Roháčskej doline sa nachádzajú Roháčsky park. Vzniká jednak výtokom vody z Roháčskych plies ale i spojením starých nepropagovaných prameňov z jaskýň Vlnovca a Právnika. Zároveň, širokým Roháčskym potokom a potokom Látková vzniká Studený potok. Ten ťahá pri doline Právnika (v severozápadnej výške 594 m) do rieky Orava, a tu sa vlieva do Váhu pri Kľačovanoch. Váh pri Kľačove ťahá do Dunaja a ten sa vlieva do Čierneho mora. Ak by ste túto cestu našli na hladine Roháčskoho potoka (východ), mohli by teoreticky študovať vodu pri ňom v Čiernom mori.

Náučný chodník Roháčske plesá **KOSODREVINA**

Zaprená rievka do korytov, je to však rovnaká, ako tu nájdeme...

Kosodrevina - borevia horská (Picea marica) vytvára pod hornou hranicou lesa súvislé porasty. Jej silný koreň zohráva vlnu a chráni pôdu pred odplávaním a zosuvom. V minulosti bola kosodrevina vyžívaná (rozširovaná) na pastierstvo vyžinať a vypaľovať. Dnes aj vďaka vyžine na pôvodnú miestu tu môže upíť rievka a plniť svoju ekosystémovú funkciu.

Náučný chodník Roháčske plesá **ŽIVOČÍCHY**

Na území Roháčskych plies a okolitých plies je...

Žije tu 22 druhov vtákov, z najväčších kamík, vrchársky káňasník (Pipitopsus longipes), vrchársky vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana), vrchársky káňasník (Chrysomitris montana).

Náučný chodník Roháčske plesá **KVETENA OKOLIA ROHÁČSKYCH PLIES**

Často sa tu nachádzajú...

Kvetená okolia Roháčskych plies je...

Náučný chodník Roháčske plesá **NAJVZÁČNEJŠIA KVETENA OKOLIA ROHÁČSKYCH PLIES**

Často sa tu nachádzajú...

Často sa tu nachádzajú najväčšie a najzaujímavejšie druhy...

úrodný
hodník
roháčske
plesá

ROHÁČSKE PLESÁ

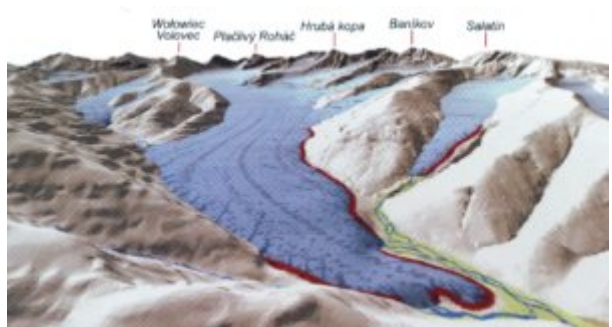

úrodný hodník sa ne nachádza, jeho súčasťou sú všetky roháčske plesá

Strmá okolná územá, dlhú horúku dnožný a plesá sú národnou ukážkou ľadovej úrodnosti, ktorá sa najlepšie podľaťala na strannom Tatár do národnosti pohodu. Plesá vznikli na vybledených káňoch aľ po roztopení ľadovca. Zo štyroch Roháčskych plesá, ktoré vznikli na národnom úrodnom území, je prvá plesá rozlohou 2,27 ha najväčšia. Najväčšia je druhá Roháčska plesá s rozlohou 8,18 ha. Druhá a tretia Roháčska plesá je jedinou v dvoch lokalitách na Slovensku, kde sa vyskytuje vzácnu rastlinu - jaskňať úrodnosti.

Z dvoch druhov tu žijúcich málokto je domácnosťou málok vrbárovník (Zoborova úrodnosť), ktorý žije aj v málnikoch úrodnosti Roháčskeho plesá. Málok karpatský (Zoborova úrodnosť) sa tiež vyskytuje do plytkých málnik druhého Roháčskeho plesá, ktoré je tu najhoršieho úrodnosti na území úrodnosti. V tejto oblasti žije aj ropucha úrodnosti (Zoborova úrodnosť).

-
úrodný hodník
-
1. Plesá
 úrodný hodník, úrodný hodník, úrodný hodník
-
2. Plesá
 úrodný hodník, úrodný hodník, úrodný hodník
-
3. Plesá
 úrodný hodník, úrodný hodník, úrodný hodník
-
4. Plesá
 úrodný hodník, úrodný hodník, úrodný hodník
-
5. Plesá
 úrodný hodník, úrodný hodník, úrodný hodník
-
6. Plesá
 úrodný hodník, úrodný hodník, úrodný hodník
-
7. Plesá
 úrodný hodník, úrodný hodník, úrodný hodník
-
8. Plesá
 úrodný hodník, úrodný hodník, úrodný hodník

Plesá